

VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (sestā palāta paplašinātā sastāvā)

2011. gada 15. septembrī*

Lieta T-234/07

Koninklijke Grolsch NV, Enshede [*Enschede*] (Nīderlande), ko pārstāv M. Bīshēvels [*M. Biesheuvel*] un J. de Prē [*J. de Pree*], advokāti,

prasītāja,

pret

Eiropas Komisiju, ko sākotnēji pārstāvēja A. Bukē [*A. Bouquet*], S. Noe [*S. Noë*] un A. Neijenhaiss [*A. Nijenhuis*], pārstāvji, pēc tam A. Bukē un S. Noe, kuriem palīdz M. Slotboms [*M. Slotboom*], advokāts,

atbildētāja,

par prasību prioritāri atcelt Komisijas 2007. gada 18. aprīļa Lēmumu C(2007) 1697 par [EKL] 81. panta piemērošanas procedūru (Lieta COMP/B-2/37.766 — Nīderlandes alus tirgus) tiktāl, ciktāl tas attiecas uz prasītāju, un pakārtoti — atcelt vai samazināt prasītājai uzlikto naudas sodu.

* Tiesvedības valoda — holandiešu.

VISPĀRĒJĀ TIESA (sestā palāta paplašinātā sastāvā)

šādā sastāvā: priekšēdētāja pienākumu izpildītājs V. Vadapals [*V. Vadapalas*], tiesneši A. Dītrihs [*A. Dittrich*] un L. Trišo [*L. Truchot*] (referents),

sekretārs J. Plingerss [*J. Plingers*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2010. gada 24. marta tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Tiesvedības rašanās fakti

- 1 Prasītāja *Koninklijke Grolsch NV* ir sabiedrība, kas nodarbojas ar alus ražošanu, kuru tā pārdod ar savu pašas preču zīmi.
- 2 *Grolsch* grupa ir viena no četriem galvenajiem Nīderlandes alus tirgus dalībniekiem. Pārējie trīs galvenie alus darītāji šajā tirgū ir, pirmkārt, *Heineken* grupa (turpmāk tekstā — “*Heineken*”), kuras vadību veic sabiedrība *Heineken NV* un ražošanu — meitas-sabiedrība *Heineken Nederland BV*, otrkārt, *InBev* grupa (turpmāk tekstā — “*InBev*”),

kura pirms 2004. gada bija pazīstama ar nosaukumu *Interbrew* un kuras vadību veic sabiedrība *InBev SA* un ražošanu — sabiedrība *InBev Nederland NV*, un, treškārt, sabiedrība *Bavaria NV*.

- 3 *Grolsch* grupa un trīs pārējie galvenie alus darītāji šajā tirgū savu alu pārdod gala klientam, izmantojot divus izplatīšanas kanālus. Tādējādi ir jānošķir, pirmkārt, “horeca” uzņēmumu aprīte, t.i., viesnīcās, restorānos un kafejnīcās, kur patēriņš notiek uz vietas, un, otrkārt, aprīte “food” lielveikalos un vīna un alkoholisko dzērienu veikalos, kur alus iegāde ir paredzēta patēriņam mājās. Pēdējais minētais sektors tāpat ietver alus, kas pārdots, izmantojot izplatītāja preču zīmi, segmentu. Starp četriem attiecīgajiem alus darītājiem vienīgi *InBev* un *Bavaria* ir aktīvas šajā pēdējā segmentā.

- 4 Šie četri alus darītāji ir *Centraal Brouwerij Kantoor* (turpmāk tekstā — “CBK”) locekļi. Tā ir federatīva organizācija, kas atbilstoši tās statūtiem pārstāv savu locekļu intereses, un to veido vispārējā asambleja un dažādas komisijas, tādas kā komisija, kas atbildīga par “horeca” jautājumiem, un finanšu komisija, kas tagad ir direkcijas komiteja. Sanāksmēm, kas ir notikušas CBK ietvaros, tā sekretariāts sagatavo uzaicinājumus un nepārtrauktā veidā numurētus un dalībniekiem nosūtītus oficiālus protokolus.

Administratīvais process

- 5 Ar 2000. gada 28. janvāra, kā arī 2000. gada 3., 25. un 29. februāra vēstulēm *InBev* sniedza virkni paziņojumu, ko papildina pievienotie piecu tā direktoru paziņojumi (turpmāk tekstā kopumā — “*InBev* paziņojums”), attiecībā uz informāciju par ierobežojošo komercpraksi Nīderlandes alus tirgū. *InBev* paziņojums tika izdarīts Eiropas

Kopienų Komisijas veiktas izmeklēšanas laikā, konkrētāk, 1999. gadā, par aizliegtas vienošanās praksi un par iespējamu dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu Beļģijas alus tirgū. Kopā ar *InBev* paziņojumu *InBev* izteica pieteikumu par iecietības režīma piemērošanu, pamatojoties uz Komisijas Paziņojumu par naudas sodu neuzlikšanu vai to apmēra samazināšanu lietās, kas attiecas uz aizliegtām vienošām (OV 1996, C 207, 4. lpp.).

- 6 Pēc *InBev* paziņojuma sniegšanas Komisija 2000. gada 17. martā pieņēma lēmumu veikt pārbaudi, pamatojoties uz Padomes 1962. gada 6. februāra Regulas Nr. 17, Pirmās regulas par [EKL 81.] un [EKL 82. panta] piemērošanu (OV 1962, 13, 204. lpp.), kurā grozījumi pēdējo reizi tikuši izdarīti ar Padomes 1999. gada 10. jūnija Regulu (EK) Nr. 1216/1999 (OV L 148, 5. lpp.), 14. panta 3. punktu.
- 7 Šī lēmuma divos pirmajos apsvērumos ir noteikts:

“*Koninklijke Grolsch NV* ir uzņēmums, kas darbojas alus ražošanas jomā.

Komisijas rīcībā ir informācija, atbilstoši kurai *Koninklijke Grolsch NV*, uzņēmumi, kuras tā tieši vai netieši kontrolē, ieskaitot *Grolsche Bierbrouwerij Nederland BV*, un tās galvenie konkurenti piedalās vai ir piedalījušies nolīgumos un/vai saskaņotās darbībās, un/vai dod vai ir devuši savu ieguldījumu lēmumu pieņemšanā, ko [CBK] ir veikusi attiecībā uz cenu noteikšanu, tirgu sadali un/vai informācijas apmaiņu Nīderlandes alus tirgū gan mazumtirdzniecības [sektorā], gan arī “horeca” sektorā [..]”

8 Šī lēmuma 1. pantā ir noteikts:

“Attiecībā uz *Koninklijke Grolsch NV* un uzņēmumiem, kurus tā tieši vai netieši kontrolē, ieskaitot *Grolsche Bierbrouwerij Nederland BV*, tiek veikta pārbaude saistībā ar prezumētiem nolīgumiem un/vai saskaņotām darbībām, kuru mērķis vai sekas ir ierobežot konkurenci starp uzņēmumiem, kas darbojas alus ražošanas jomā Nīderlandē. Nolīgumi un/vai saskaņotas darbības skar cenu noteikšanu, tirgu sadali un/vai informācijas apmaiņu Nīderlandes alus tirgū gan mazumtirdzniecības [sektorā], gan arī “horeca” sektorā [..]. Šī rīcība var arī izpausties [CBK], kas ir uzņēmumu asociācija, kurā piedalās *Grolsch*, lēmumu formā.”

9 Lēmuma veikt pārbaudi 3. panta pirmajā daļā ir noteikts:

“Šī lēmuma adresāti ir:

Koninklijke Grolsch NV

Brouwerijstraat 1

7523 XC Enschede

Nīderlande

un uzņēmumi, kurus tā tieši vai netieši kontrolē, ieskaitot:

Grolsche Bierbrouwerij Nederland BV

Brouwerijstraat 1

7523 XC Enschede

Nīderlande.”

- ¹⁰ Atbilstoši Komisijas datiem 2000. gada 22. un 23. martā pārbaude tika veikta “Koninklijke Grolsch NV”, attiecībā uz trim pārējiem attiecīgajiem Nīderlandes alus darītājiem un *CBK* telpās.
- ¹¹ Turpmāk Komisija nosūtīja “Grolsch” vairākus informācijas pieprasījumus.
- ¹² 2005. gada 30. augustā Komisija pieņēma paziņojumu par iebildumiem, kas 2005. gada 31. augustā tika nosūtīts prasītājam. Ar 2005. gada 25. novembra vēstuli prasītāja par šo paziņojumu iesniedza savus rakstveida apsvērumus. Neviens no iesaistītajiem uzņēmumiem nav pieprasījis uzklauššanu.

- 13 2007. gada 18. aprīlī Komisija pieņēma Lēmumu C(2007) 1697 par [EKL] 81. panta piemērošanas procedūru (Lieta COMP/B-2/37.766 — Nīderlandes alus tirgus, turpmāk tekstā — “apstrīdētais lēmums”), kurš prasītājam tika paziņots ar 2007. gada 24. aprīļa vēstuli.

Apstrīdētais lēmums

- 14 Apstrīdētā lēmuma 1. pantā noteikts, ka “*Grolsch: Koninklijke Grolsch NV*” un citi attiecīgie alus darītāji laikā no 1996. gada 27. februāra līdz 1999. gada 3. novembrim ir piedalījušies vienotā un turpinātā EKL 81. panta 1. punkta pārkāpumā, ko veidoja nolēmumu un/vai saskaņotu darbību kopums ar mērķi ierobežot konkurenci kopējā tirgū.
- 15 Pārkāpumu veido, pirmkārt, alus cenu un cenu paaugstinājumu koordinācija Nīderlandē vienlaikus “horeca” sektorā un mājas patēriņa sektorā, tostarp attiecībā uz alu, ko pārdod, izmantojot izplatītāja preču zīmi, otrkārt, laiku pa laikam notikusi citu individuālajiem klientiem piedāvāto komercnosacījumu saskaņošana “horeca” sektorā Nīderlandē, tādu kā aizdevumi uzņēmumiem, un, treškārt, laiku pa laikam notikusi saskaņošana klientu sadalē, vienlaikus “horeca” sektorā un mājas patēriņa sektorā Nīderlandē (apstrīdētā lēmuma 1. pants un 257. un 258. apsvērumi).
- 16 Alus darītāju pret konkurenci vērstā rīcība saskaņā ar apstrīdēto lēmumu ir notikusi neoficiālu daudzpusēju sanāksmju ciklā, kuras regulāri pulcēja četrus galvenos Nīderlandes alus tirgus dalībniekus, kā arī papildu divpusējās tikšanās, kurās iesaistījās tie paši alus darītāji dažādās kombinācijās. Šīs tikšanās ir notikušas

slepeni, apzinātā veidā, dalībniekiem apzinoties, ka tās nav atļautas (apstrīdētā lēmuma 257.–260. apsvērums).

- 17 Tādējādi, pirmkārt, virkne daudzpusēju sanāksmju ar nosaukumu “saskaņošana *Cat-herijne*” vai “dienas kārtības komisija” ir bijušas laikā no 1996. gada 27. februāra līdz 1999. gada 3. novembrim. Apstrīdētajā lēmumā konstatēts, ka šo sanāksmju, kas koncentrētas uz “horeca” sektoru, bet varēja tāpat attiekties uz mājas patēriņa sektoru, mērķis būtībā bija saskaņot alus cenas un cenu paaugstinājumus, apspriest atlaižu summas ierobežojumus un klientu sadali, kā arī apspriesties par noteiktiem citiem komerciāliem nosacījumiem. Alus, ko pārdod, izmantojot izplatītāja preču zīmi, cenas arī esot tikušas apspriestas šo sanāksmju laikā (apstrīdētā lēmuma 85., 90., 98., 115.–127. un 247.–252. apsvērums).
- 18 Otrkārt, attiecībā uz divpusējiem kontaktiem starp alus darītājiem apstrīdētajā lēmumā norādīts, ka 1997. gada 12. maijā *InBev* un *Bavaria* ir tikušas un apspriedušas cenu paaugstināšanu alum, kas tiek pārdots, izmantojot izplatītāja preču zīmi (apstrīdētā lēmuma 104. apsvērums). Turklāt — saskaņā ar Komisijas viedokli — *Heineken* un *Bavaria* ir tikušas 1998. gadā, lai apspriestu ierobežojumus pārdošanas vietām “horeca” sektorā (apstrīdētā lēmuma 189. apsvērums). Komisija norāda, ka divpusējie kontakti tāpat ir notikuši 1999. gada 5. jūlijā starp *Heineken* un “Grolsch” attiecībā uz kompensācijām, kas piešķirtas klientiem mājas patēriņa sektorā un kas uz laiku sniedza cenu samazinājumus (apstrīdētā lēmuma 212. un 213. apsvērums).
- 19 Visbeidzot, saskaņā ar apstrīdēto lēmumu divpusējie kontakti un apmaiņa ar informāciju, kas veltīta vispārējām apspriedēm par alus cenu, kā arī apspriedēm, kuras turklāt attiecās uz izplatītāja preču zīmēm, notika 1997. gadā starp *InBev* un *Bavaria*. Divpusējos kontaktos informācijas apmaiņas, kas veltīta izplatītāja preču zīmēm, veidā

tāpat bija iesaistīti Beļģijas alus darītāji 1998. gada jūnija un jūlija mēnešos. Komisija precizē, ka šīs diskusijas ir notikušas, piedaloties *Heineken* un “Grolsch” (apstrīdētā lēmuma 105., 222.–229. un 231.–236. apsvērums).

20 Šīs rīcības konstatējums lielā mērā balstās uz norādēm, kas ir tikušas sniegtas ar *InBev* paziņojumu (apstrīdētā lēmuma 40.–62. apsvērums).

21 Turklāt Komisija uzskata, ka *InBev* paziņojumu apstiprina virkne iekšēju dokumentu, kuru avots ir grupa *Grolsch* un trīs pārējie Nīderlandes alus darītāji, rokrakstā sagatavotas sanāksmju piezīmes, izmaksu piezīmes un dienas kārtību kopijas, kas iegūtas pēc izmeklēšanas un informācijas pieprasījumiem (apstrīdētā lēmuma 63.–255. apsvērums).

22 Apstrīdētā lēmuma rezolutīvā daļa ir izteikta šādā redakcijā:

“1. pants

Laikposmā starp 1996. gada 27. februāri un 1999. gada 3. novembri zemāk uzskaitītie uzņēmumi ir piedalījušies [EKL] 81. panta vienotā un turpinātā pārkāpumā, ko veido nolēmumu un/vai saskaņotu darbību kopums ar mērķi ierobežot konkurenci kopējā tirgū, it īpaši i) koordinējot alus cenas un cenu paaugstinājumus Nīderlandē vienlaikus “horeca” [sektorā] un mājas patēriņa sektorā, tostarp attiecībā uz alu, ko pārdod, izmantojot izplatītāja preču zīmi, ii) laiku pa laikam koordinējot citus individuālajiem klientiem piedāvātos komercnosacījumus “horeca” [sektorā] Nīderlandē un iii) laiku

pa laikam saskaņojot klientu sadali vienlaikus “horeca” [sektorā] un mājas patēriņa [sektorā] Nīderlandē:

InBev: InBev NV un InBev Nederland NV

Heineken: Heineken NV un Heineken Nederland BV

Grolsch: Koninklijke Grolsch NV

Bavaria: Bavaria NV

2. pants

1. pantā norādītie uzņēmumi nekavējoties izbeidz minētajā pantā noteiktos pārkāpumus, ja tas vēl nav izdarīts.

Tie atturas no jebkāda akta vai rīcības, kas ir minēta 1. pantā, kā arī no jebkāda pasākuma, kuram ir identisks vai ekvivalents mērķis vai sekas.

3. *pants*

Par 1. pantā minētajiem pārkāpumiem ir uzlikti šādi naudas sodi:

- a) *Heineken NV* un *Heineken Nederland BV*, kopumā un solidāri: EUR 219 275 000;
- b) *Koninklijke Grolsch NV*: EUR 31 658 000;
- c) *Bavaria NV*: EUR 22 850 000.

[..]

4. *pants*

Sabiedrības

InBev NV, Brouwerijplein 1, B 3000 Louvain, Beļģija

InBev Nederland NV, Ceresstraat 1, 4811 CA Breda, Nīderlande

Heineken NV, Vijzelstraat 72, 1017 HL Amsterdam, Nīderlande

Heineken Nederland BV, Burgemeester Smeetsweg 1, 2382 PH Zoeterwoude, Nīderlande

Koninklijke Grolsch NV, Brouwerslaan 1, 7548 XA Enschede, Nīderlande

Bavaria NV, De Slater 1, 5737 RV Lieshout, Nīderlande

ir šī lēmuma adresātes.

[..]”

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

- ²³ Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2007. gada 3. jūlijā, prasītāja cēla šo prasību.
- ²⁴ Vispārējā tiesa ar 2010. gada 10. februāra lēmumu nodeva lietu izskatīšanai sestajai palātai paplašinātā sastāvā atbilstoši Vispārējās tiesas Reglamenta 14. panta 1. punktam un 51. panta 1. punktam.

- 25 2010. gada 12. februāra procesa organizatorisko pasākumu ietvaros Vispārējā tiesa lietas dalībniekiem uzdeva rakstveida jautājumus, uz kuriem tie atbildēja noteiktajā termiņā.
- 26 Vispārējā tiesa 2010. gada 24. marta sēdē uzklusija lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumus un atbildes uz tiesas uzdotajiem jautājumiem.
- 27 Tā kā tiesnesis referents nevarēja piedalīties tiesas sēdēs pēc mutvārdu procesa pabeigšanas, lieta tika nodota jaunam tiesnesim referentam, un šo spriedumu apsprieda trīs tiesneši, kas parakstījuši šo spriedumu, atbilstoši Reglamenta 32. panta 1. punktam.
- 28 Prasītājas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
- pilnībā vai daļēji atcelt apstrīdēto lēmumu, katrā ziņā tiktāl, ciktāl tas attiecas uz prasītāju;
 - atcelt vai pakārtoti — samazināt tai uzlikto naudas sodu;
 - piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 29 Komisijas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
- prasību noraidīt;
 - prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

- ³⁰ Lai pamatotu savu prasību, prasītāja būtībā izvirza sešus pamatus, kas attiecas uz, pirmkārt, administratīvajā procesā pieļautām nelikumībām, otrkārt, pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu saistībā ar prasītājas tiešu dalību konstatētajā pārkāpumā, treškārt, norādītās pārkāpjošās rīcības pierādījumu nepietiekamību, ceturtkārt, kļūdainu šīs rīcības kvalificēšanu par dalību nolīgumu un/vai saskaņotu darbību kopumā EKL 81. panta 1. punkta nozīmē, piektkārt, prasītājas tiešas dalības konstatētajā vienotajā un turpinātajā pārkāpumā neesamību un, sestkārt, naudas soda summas nesamērīgo raksturu.
- ³¹ Vispirms ir jāizskata piektais pamats attiecībā uz prasītājas tiešas dalības konstatētajā vienotajā un turpinātajā pārkāpumā neesamību.

Par piekto pamatu attiecībā uz prasītājas tiešas dalības konstatētajā vienotajā un turpinātajā pārkāpumā neesamību

- ³² Prasītāja apstrīd, ka tā ir tieši piedalījusies konstatētajā pārkāpumā. Tā esot bijusi pārstāvēta tikai finanšu komisijas 1999. gada 8. janvāra sanāksmē, proti, tās padomes priekšsēdētāja kopš 1997. gada — J. T. personā. Citi apstrīdētā lēmuma 19. apsvērumā minētie “Grolsch direktori”, kas ir piedalījušies visās citās strīdus sanāksmēs, esot tās meitas uzņēmuma *Grolsche Bierbrouwerij Nederland BV* darbinieki.

Par pamata pieņemamību

— Lietas dalībnieku argumenti

- ³³ Komisija apstrīd pamata pieņemamību, balstoties uz to, ka savas dalības pārkāpumā konstatējumu prasītāja nav apstrīdējusi nedz savā atbildē uz paziņojumu par iebildumiem, nedz arī 2001. gada 21. decembra atbildē uz informācijas pieprasījumu. Tieši pretēji, prasītāja esot sniegusi norādes, kas liek saprast, ka tā ir bijusi inkriminēto saņēmēju dalībnieku, kuri ir uzskaitīti apstrīdētā lēmuma 19. apsvērumā, darba devēja.
- ³⁴ Tā kā administratīvā procesa laikā prasītāja šo pamatu pietiekami skaidrā veidā nekad neesot izvirzījusi, tā neesot tiesīga to pirmo reizi izvirzīt Vispārējā tiesā. Ja administratīvā procesa laikā uzņēmums ir tieši atzinis faktu, ko tam Komisija bija pārmetusi paziņojumā par iebildumiem, atbilstību, šis uzņēmums vairs principā nevarot tos apstrīdēt Vispārējā tiesā.
- ³⁵ Prasītāja atzīst, ka šo pamatu administratīvā procesa stadijas laikā nav izvirzījusi, bet norāda, ka, atbildot uz paziņojumu par iebildumiem, tā esot noliegusi, ka ir izdarījusi pārkāpumu. Visbeidzot tā uzskata, ka varot pirmo reizi izvirzīt šo procesuālo pamatu Vispārējā tiesā.

- ³⁶ Tā uzskata, ka faktus, kas uzņēmumam tiek pārmesti, tas principā vairs nevarot apstrīdēt Vispārējā tiesā tikai tad, ja uzņēmums tos ir tieši atzinis administratīvā procesa laikā. Taču tā neesot atzinusi, ka ir izdarījusi apgalvoto pārkāpumu, vēl jo mazāk tā esot to atzinusi tieši.

— Vispārējās tiesas vērtējums

- ³⁷ Ir jāatgādina, ka nevienā Eiropas Savienības tiesību normā nav noteikts, ka paziņojuma par iebildumiem adresātam administratīvajā procesā būtu jāapstrīd dažādi šajā paziņojumā iekļautie faktiskie vai tiesiskie apstākļi, lai tam nebūtu liegts to darīt vēlāk tiesvedības stadijā.

- ³⁸ Lai gan tas, ka Komisijas administratīvā procesa laikā uzņēmums tieši vai netieši atzīst faktiskos vai tiesiskos apstākļus, var būt papildu pierādījums, vērtējot prasības tiesā pamatotību, šī atzišana nevar ierobežot pašu tiesību iesniegt prasību Vispārējā tiesā, kuras fiziskām vai juridiskām personām ir saskaņā ar Līgumu, izmantošanu.

- ³⁹ Komisijas arguments, ka, tā kā administratīvā procesa laikā prasītāja savas dalības inkriminētajā aizliegtajā nolīgumā konstatējumu skaidrā veidā nav apstrīdējusi, tā neesot tiesīga to darīt Vispārējā tiesā, faktiski nozīmētu ierobežot prasītājas iespēju vērsties tiesā un it īpaši tās tiesības uz prasītājas lietas uzklauššanu tiesā.

⁴⁰ Ja nepastāv šajā ziņā tieši paredzēts juridiskais pamats, šāds ierobežojums ir pretrunā tiesiskuma un tiesību uz aizstāvību ievērošanas pamatprincipiem. Turklāt ir jānorāda, ka tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību un piekļuvi objektīvai tiesai ir garantētas Nicā 2000. gada 7. decembrī parakstītās Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (OV L 364, 1. lpp.) 47. pantā.

⁴¹ No tā izriet, ka šis pamats ir pieņemams.

Par pamata pamatotību

— Lietas dalībnieku argumenti

⁴² Prasītāja uzskata, ka tāpēc, ka tā esot bijusi pārstāvēta tikai finanšu komisijas 1999. gada 8. janvāra sanāsmē, piedaloties pārstāvim *J. T.*, Komisijai esot bijis nevis jāatzīst tās dalība konstatētajā pārkāpumā, bet drīzāk attiecīgajā gadījumā uz to jāattiecina atbildība par pārkāpumu, ko esot izdarījusi tās meitassabiedrība *Grolsche Bierbrouwerij Nederland*, kuras darbinieki esot piedalījušies visās pārējās slepenajās sanāsmēs.

⁴³ Turklāt Komisija neesot varējusi ignorēt šīs meitassabiedrības esamību, jo tā esot bijusi arī lēmuma veikt pārbaudi adresāte.

- 44 Komisija būtībā uzskata, ka tai esot bijuši pietiekami iemesli prezumēt, ka pret konkurenci vērsto sanāksmju dalībnieki strādāja par labu prasītājam un ka tā tādējādi ir bijusi iesaistīta pārkāpumā.
- 45 Komisija tāpat norāda, ka, atbildot uz paziņojumu par iebildumiem, prasītāja esot sniegusi norādes, kas liek saprast, ka tā ir bijusi “*Grolsch* direktoru”, kuri apstrīdētā lēmuma 19. apsvērumā ir norādīti kā inkriminēto sanāksmju dalībnieki, darba devēja.

— Vispārējās tiesas vērtējums

- 46 Apstrīdētā lēmuma 19. apsvērumā ir paredzēts:

“*Grolsch* direktori, kuriem ir nozīme pierādīšanā šajā procesā, ir:

— [P. P. S.] (padomes priekšsēdētājs no 1987. līdz 1996. gadam),

— [J. T.] (komercdirektors no 1990. līdz 1996. gadam, ģenerāldirektors no 1996. līdz 1997. gadam, padomes priekšsēdētājs kopš 1997. gada),

- [R. S.] (“horeca” sektora direktors Nīderlandē no 1992. līdz 1995. gadam, komerc-direktors Nīderlandē no 1996. līdz 1999. gadam),

- [H. O. B.] (“horeca” sektora direktors no 1996. līdz 2000. gadam),

- [P. M.] (Mājas patēriņa sektora direktors līdz 1999. gadam, pēc tam — komercdirektors),

- [K. H.] (Mājas patēriņa sektora direktors kopš 2000. gada un iepriekš — *Market Research Manager*),

- [L. S.] (ražošanas direktors līdz 1996. gadam, pēc tam — Tehnoloģijas kontroles un pakalpojumu direktors).⁴⁷

⁴⁷ Komisija neapšaubā prasītājas apgalvojumu, saskaņā ar kuru neviena no personām, kuras apstrīdētā lēmuma 19. apsvērumā ir apzīmētas kā “*Grolsch* direktori, kuriem ir nozīme pierādīšanā šajā procesā” un kuru dalība inkriminētajās sanāksmēs tai tiek pārņemta, izņemot J. T. — tās padomes priekšsēdētāju kopš 1997. gada —, nebija prasītājas algota darbiniece. Komisija tāpat neapstrīd, ka attiecīgie direktori bija prasītājas meitassabiedrības — *Grolsche Bierbrouwerij Nederland* — direktori, kā to apstiprina interesēto personu darba līgumi un citi prasītājas atbildēm uz Vispārējās tiesas uzdotajiem rakstveida jautājumiem pielikumā pievienotie dokumenti.

⁴⁸ Turklāt savos procesuālajos rakstos un atbildēs uz Vispārējās tiesas uzdotajiem rakstveida jautājumiem Komisija ir apstiprinājusi, ka būtībā ir balstījusies uz prasītājas 2001. gada 21. decembra atbildi uz tai 2001. gada 10. oktobrī nosūtīto informācijas

pieprasījumu, lai uzskatītu, ka personas, kas apstrīdētā lēmuma 19. apsvērumā ir norādītas kā “*Grolsch* direktori”, pilda pienākumus, būdami nodarbināti pie prasītājas.

- 49 Taču no šīs atbildes teksta izriet, pirmkārt, ka no 1996. gada janvāra līdz 1999. gada novembrim *R. S.* bija *Grolsche Bierbrouwerij Nederland* komercdirektors Nīderlandē un ka patlaban viņš ir *Grolsch International BV* direktors, un, otrkārt, ka *P. M.* “kopš 1999. gada novembra pilda *Grolsche Bierbrouwerij Nederland BV* komercdirektora pienākumus [un ka] iepriekš [viņš] bija atbildīgs par mājas patēriņu (mazumtirdzniecība, “horeca” nepiederošs sektors) kā mājas patēriņa tirdzniecības vadītājs”.
- 50 Turklāt savas atbildes uz paziņojumu par iebildumiem 47. punktā prasītāja ir norādījusi, ka “kodu nosaukumu sarakstu [*J. T.*] izmantoja nevis kā *Grolsche Bierbrouwerij Nederland BV* komercdirektors, bet gan kā *Grolsch NV* padomes priekšsēdētājs (pienākumi, kurus viņš pildīja no 1997. gada līdz 2004. gadam) [un ka] šo sarakstu neizmantoja citas personas nedz *Grolsch NV*, nedz arī *Grolsche Bierbrouwerij Nederland BV* (kurā strādā personas, kas piedalījās pilnsapulcēs)”.
- 51 Visbeidzot paziņojumā, kuru Komisijas 2000. gada 23. martā veiktās pārbaudes laikā izteica *J. T.* (*Grolsche Bierbrouwerij Nederland* ģenerāldirektors no 1996. līdz 1997. gadam un prasītājas padomes priekšsēdētājs kopš 1997. gada) un kurš kā pierādījums ir norādīts apstrīdētā lēmuma 249. un 308. apsvērumā, ir minēts, ka ziņotājs ieņēma “*Grolsche Bierbrouwerij Nederland BV* ģenerāldirektora” amatu.
- 52 Protams, no apstrīdētā lēmuma izriet, ka 1996. gada 21. oktobrī *J. T.* līdz ar *Interbrew Nederland* ģenerāldirektoru ir piedalījies divpusējā sanāksmē attiecībā uz izplatītāja preču zīmēm (apstrīdētā lēmuma 250. apsvēruma). Tomēr ir jānorāda, ka šajā datumā

ieinteresētā persona vēl bija prasītājas meitassabiedrības *Grolsche Bierbrouwerij Nederland* algots darbinieks un ka tādējādi viņš vēl nestrādāja prasītājas labā, kā tas izriet no prasītājas rakstveida atbildēm uz Vispārējās tiesas jautājumiem un darba līguma, ko prasītāja 1997. gada 2. septembrī ir noslēgusi ar *J. T.* un kas tika iesniegts Vispārējā tiesā, kopijas.

- 53 Līdzīgi, lai gan apstrīdētajā lēmumā ir minēts, ka 1999. gada 10. novembrī *J. T.* līdz ar *Heineken* pārstāvjiem ir piedalījies sanāksmē par Eiropas un/vai pasaules alus tirgus vispārējo attīstību (apstrīdētā lēmuma 405. un 412. apsvērums), ir jāatzīmē, ka šī sanāksme ir notikusi pēc 1999. gada 3. novembra, kas ir Komisijas noteiktais pārkāpuma laikposma beigu datums.
- 54 Saskaņā ar apstrīdēto lēmumu *J. T.* uz *CBK* finanšu komisijas sēdēm vienmēr ir ņēmis līdzi dokumentu, kas bija paredzēts, lai pievērstu *Interbrew* un *Bavaria* uzmanību alus, ko pārdod ar izplatītāja preču zīmi, cenu noteikšanai (apstrīdētā lēmuma 249. un 308. apsvērums). Tomēr no apstrīdētā lēmuma neizriet, ka ieinteresētā persona būtu piedalījusies citās sanāksmēs, nevis 1999. gada 8. janvāra sanāksmē, kuras gaitā atbilstoši šīs personas uz šīs sanāksmes uzaicinājuma izdarītajām piezīmēm ir tikusi apspriesta alus cenu tēma (apstrīdētā lēmuma 193. apsvērums).
- 55 Apstrīdētajā lēmumā minētie pierādījumi, ar kuriem var pierādīt prasītājas dalību inkriminētajā rīcībā, ir ierobežoti ar trim: *InBev* paziņojums, *J. T.* uz minētās 1999. gada 8. janvāra sanāksmes uzaicinājuma izdarītās piezīmes (apstrīdētā lēmuma 193. apsvērums) un pie *Heineken* atrastie dokumenti, kas ietver atsauci uz diviem ap 1999. gada 5. jūliju notikušajiem *J. T.* telefoniskiem kontaktiem ar *Heineken* direkciju par vienas uzņēmumu ķēdes piemērotajām atlaidēm (apstrīdētā lēmuma 473. zemsvītras piezīme).

- 56 Pirmkārt, *InBev* paziņojumā, kas ir vienīgais pierādījums attiecībā uz visiem konstatētā pārkāpuma elementiem, *InBev* uz *Grolsch* grupas dalību atsaucas vispārīgā veidā, īpaši nenorādot uz prasītājas — *Koninklijke Grolsch* — individuālo dalību. *Grolsch* grupai piederīgās personas, kuru vārdi ir minēti *InBev* paziņojumā, visas, izņemot *J. T.*, ir meitassabiedrības *Grolsche Bierbrouwerij Nederland* algotie darbinieki.
- 57 *J. T.* vārds ir norādīts tikai uz *InBev* paziņojumam pievienotā sanāksmju starp *CBK* finanšu komisiju un personām, kas šajās sanāksmēs ir pārstāvējušas galvenos Nīderlandes alus darītājus, datumu sarakstā. No šī saraksta izriet, ka inkriminētajā laikposmā *J. T.* ir piedalījies četrās finanšu komisijas sanāksmēs. Tomēr 1999. gada 8. janvāra sanāksme ir vienīgā sarakstā iekļautā sanāksme, kas ir minēta apstrīdētajā lēmumā. Turklāt no *InBev* paziņojuma izriet, ka šīs sanāksmes dalībnieku vārdi ir “niet bekend” (nezināmi).
- 58 Otrkārt, iepriekš minētās *J. T.* ar roku rakstītās piezīmes, kuras ir atspoguļotas apstrīdētā lēmuma 193. apsvērumā, ir šādas:

pārdošana ‘98

— alus cena →

— “pinool” veida pudeļu kaste | akcijas/*cat* II

— pudeļu kastes | apakšējā mala

| muca

| NMA”.

- ⁵⁹ Komisija uzskata, ka no šīm piezīmēm izriet, ka apspriedes par alus cenu ir bijušas koncentrētas uz četriem elementiem: pirmkārt, reklāmas darbības mājas patēriņa tirgū, otrkārt, mazāk dārgā alus un alus, kas pārdots, izmantojot izplatītāja preču zīmi, cenas, treškārt, cena alum mucā un lielajos konteineros, kas tiek izmantoti Nīderlandes alus tirgus “horeca” sektorā, un, ceturtkārt, Nīderlandes Konkurences iestāde NMA (apstrīdētā lēmuma 194. apsvērums).
- ⁶⁰ Treškārt, no dokumentiem, kas tika atrasti pie *Heineken* un kas ietver atsauci uz diviem ap 1999. gada 5. jūliju notikušajiem *J. T.* telefoniskiem kontaktiem ar *Heineken* direkciju, Komisija secina, ka *Heineken* bija tieši sazinājusies ar *Grolsch* grupu attiecībā uz cenu samazinājumiem un ka tas notika pusotru mēnesi, pirms faktiski tika piemēroti pagaidu samazinājumi, kuras piemēroja veikalu ķēde, kurai *Grolsch* grupa bija atteikusies piešķirt kompensāciju (apstrīdētā lēmuma 213. apsvērums).
- ⁶¹ Ir jākonstatē, ka *J. T.* uz 1999. gada 8. janvāra sanāksmes uzaicinājuma izdarītās piezīmes un dokumenti, kas tika atrasti pie *Heineken* un kas ietver atsauci uz diviem ap 1999. gada 5. jūliju notikušajiem *J. T.* telefoniskiem kontaktiem ar *Heineken* direkciju, ir vienīgie pierādījumi, kuri konkrēti attiecas uz prasītājas iespējamo individuālo daļību vienotajā un turpinātajā pārkāpumā, kas apstrīdētā lēmuma 1. pantā ir konstatēts attiecībā uz laikposmu starp 1996. gada 27. februāri un 1999. gada 3. novembri.

- ⁶² Pirmkārt, ir jāatzīmē, ka šajos dokumentos nav atrodama neviena norāde par prasītājas piedalīšanos šī pārkāpuma otrajā un trešajā sastāvdaļā, tas ir, “laiku pa laikam notikušajā citu [nevis cenu] individuālajiem klientiem piedāvāto komercnosacījumu saskaņošanā “horeca” [sektorā] Nīderlandē”, no vienas puses, un “laiku pa laikam notikušajā saskaņošanā klientu sadalē, vienlaikus “horeca” sektorā un mājas patēriņa sektorā Nīderlandē”, no otras puses.
- ⁶³ Otrkārt, attiecībā uz konstatētā vienotā un turpinātā pārkāpuma pirmo sastāvdaļu, tas ir, “alus cenu un cenu paaugstinājumu koordināciju Nīderlandē vienlaikus “horeca” sektorā un mājas patēriņa sektorā”, *J. T.* piezīmes par 1999. gada 8. janvāra sanāksmi ir vienīgā apstrīdētajā lēmumā minētā norāde, kas attiecas uz prasītājas dalību alus cenu un cenu paaugstinājumu koordinācijā alus, ko pārdod, izmantojot izplatītāja preču zīmi, segmentā, kurš pilnībā ietilpst mājas patēriņa sektorā.
- ⁶⁴ Turklāt divi telefoniskie kontakti, kas ap 1999. gada 5. jūliju ir notikuši starp *Heineken* un *J. T.*, nevar tikt uzskatīti par tādiem, kas attiecas uz šo mājas patēriņa sektora segmentu, jo nedz *Heineken*, nedz arī *Grolsch* grupa neražo izplatītāja preču zīmes alu (apstrīdētā lēmuma 7. un 18. apsvērumi).
- ⁶⁵ Visi konstatētie nolīgumi un/vai saskaņotās darbības EKL 81. panta nozīmē, kas šādi ir kvalificētas apstrīdētā lēmuma 337. apsvērumā, izriet, kā tas ir redzams no iepriekš norādītā šīs lietas priekšvēstures izklāsta, no kompleksas saskaņošanas sistēmas, kuru ir īstenojuši četri attiecīgie alus darītāji un kurai tādējādi ir vajadzīgi regulāri kontakti

ilgstošā laikposmā (šajā ziņā skat. Tiesas 2009. gada 4. jūnija spriedumu lietā C-8/08 *T-Mobile Netherlands* u.c., Krājums, I-4529. lpp., 60. punkts).

- ⁶⁶ Šajos apstākļos ar *J. T.* piezīmēm pašām par sevi nešķiet iespējams pierādīt prasītājas dalību ilgstošajā četru attiecīgo alus darītāju veiktajā saskaņošanā, kura apstrīdētajā lēmumā ir konstatēta šajā Nīderlandes alus tirgus segmentā.
- ⁶⁷ Ņemot vērā šādu izolētu norādi par prasītājas dalību saskaņošanā ar trim pārējiem attiecīgajiem alus darītājiem, nevar uzskatīt par pierādītu, ka, runājot par alu, ko pārdo, izmantojot izplatītāja preču zīmi, kas ietilpst alus mājas patēriņa sektorā Nīderlandē, prasītāja ir piedalījusies apstrīdētā lēmuma 1. pantā konstatētajā ilgstošajā alus cenu un cenu paaugstinājumu Nīderlandē saskaņošanā.
- ⁶⁸ Treškārt, ņemot vērā prasītājas nepiedalīšanos visās apstrīdētajā lēmumā minētajās alus darītāju sanāksmēs, izņemot 1999. gada 8. janvāra sanāksmi, nav arī pierādīts, ka prasītāja būtu piedalījusies turpinātajā daudzpusējā saskaņošanā ar trim pārējiem attiecīgajiem alus darītājiem par alus cenām un cenu paaugstinājumiem Nīderlandē vienlaikus "horeca" sektorā un alus, ko nepārdod, izmantojot izplatītāja preču zīmi, segmentā, kas ietilpst alus mājas patēriņa sektorā.
- ⁶⁹ Ņemot vērā starp *Heineken* un *J. T.* ap 1999. gada 5. jūliju notikušo kontaktu divpusējo raksturu, *J. T.* piezīmes attiecībā uz 1999. gada 8. janvāra sanāksmi pašas par sevi nevar pierādīt prasītājas dalību šajā turpinātajā daudzpusējā cenu saskaņošanā starp četriem alus darītājiem, kas ir apstrīdētā lēmuma adresāti.

- 70 Šajos apstākļos ar *J. T.* ar roku rakstītajām piezīmēm attiecībā uz 1999. gada 8. janvāra sanāksmi un diviem ieinteresētās personas telefoniskajiem kontaktiem ar *Heineken* vadību, kas ir notikuši ap 1999. gada 5. jūliju, nevar pierādīt prasītājas dalību Komisijas konstatētajā vienotajā un turpinātajā pārkāpumā.
- 71 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka apstrīdētā lēmuma 399. apsvērumā Komisija ir kļūdaini secinājusi, ka “tā 4. [punktā] minētie pierādījumi parāda, ka [prasītāja] *Koninklijke Grolsch NV* ir tieši piedalījusies aizliegtajā vienošanās no 1996. gada 27. februāra līdz 1999. gada 3. novembrim”.
- 72 Šajos apstākļos pamats attiecībā uz prasītājas tiešas dalības vienotajā un turpinātajā pārkāpumā no 1996. gada 27. februāra līdz 1999. gada 3. novembrim, kura ir konstatēta apstrīdētā lēmuma 1. pantā, neesamību ir jāapmierina.

Par otro pamatu attiecībā uz pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu saistībā ar prasītājas tiešu dalību konstatētajā pārkāpumā

Lietas dalībnieku argumenti

- 73 Prasītāja pārmet Komisijai, ka ar saviem apgalvojumiem par prasītājas iespējamu tiešu dalību ar apstrīdēto lēmumu konstatētajā pārkāpumā tā esot pārkāpusi savu pienākumu norādīt pamatojumu.
- 74 Savās 2010. gada 27. februāra rakstveida atbildēs uz Vispārējās tiesas jautājumiem Komisija ir atzīmējusi, ka juridiskās personas, kas esot *Koninklijke Grolsch* un tās (pilnībā piederošā) meitassabiedrība *Grolsche Bierbrouwerij Nederland*, neesot tikušas

nošķirtas un ka aizliegtās vienošanās dalībnieki darbojās kā uzņēmuma *Grolsch*, kuru kontrolēja juridiskā persona *Koninklijke Grolsch*, komercdirektors, atbildīgais par mājas patēriņu, ģenerāldirektors utt.

- ⁷⁵ Tiesas sēdē Komisija ir piebildusi, ka šīs divas sabiedrības veidojot vienu ekonomisku vienību un ka šī ekonomiskā vienība esot piedalījies pārkāpumā.

Vispārējās tiesas vērtējums

- ⁷⁶ Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pamatojumam, kas prasīts EKL 253. pantā, ir jāatbilst attiecīgā tiesību akta būtībai un tajā skaidri un neapšaubāmi ir jābūt norādītai tās ies-tādes argumentācijai, kas pieņēmusi attiecīgo tiesību aktu, lai ieinteresētās personas varētu iepazīties ar pieņemtā tiesību akta pamatojumu un kompetentā tiesa varētu īs-tenot savu kontroli. Prasība norādīt pamatojumu ir izvērtējama atkarībā no attiecīgās lietas apstākļiem, it īpaši attiecīgā tiesību akta satura, izvirzīto pamatu būtības, kā arī intereses saņemt izskaidrojumu, kāda ir tiesību akta adresātiem vai citām personām, kuras tas skar tieši un individuāli (skat. Tiesas 1998. gada 2. aprīļa spriedumu lietā C-367/95 P Komisija/*Sytraval* un *Brink's France*, *Recueil*, I-1719. lpp., 63. punkts un tajā minētā judikatūra).
- ⁷⁷ Ja, kā tas ir šajā lietā, lēmums par EKL 81. panta piemērošanu attiecas uz vairākiem adresātiem un rada problēmu saistībā ar vainojamību konstatētajā pārkāpumā, tajā ir jābūt ietvertam pietiekamam pamatojumam attiecībā uz katru no tā adresātiem, it īpaši tiem adresātiem, kuri saskaņā ar šī lēmuma noteikumiem ir atbildīgi par šo pārkāpumu.

- ⁷⁸ Tātad, runājot par mātesabiedrību, kas ir atzīta par atbildīgu par savas meitassabiedrības rīcību, šādā lēmumā jābūt iekļautam detalizētam pamatojuma izklāstam, lai pamatotu mātesabiedrības vairojamību konstatētajā pārkāpumā (šajā ziņā skat. Vispārējās tiesas 1998. gada 14. maija spriedumu lietā T-327/94 *SCA Holding/Komisija*, *Recueil*, II-1373. lpp., 78.–80. punkts).
- ⁷⁹ Ar savu pamatu prasītāja būtībā pārmet Komisijai, ka tā esot faktiski vairojusi prasītāju, nenorādot faktiskos un tiesiskos apstākļus, lai pamatotu šādu vairojamību, par tās meitassabiedrības *Grolsche Bierbrouwerij Nederland* dalību aizliegtajā nolīgumā, kas izrietot no šīs pēdējās algotu darbinieku dalības strīdus sanāksmēs.
- ⁸⁰ Protams, no pastāvīgās judikatūras izriet, ka meitassabiedrības rīcībā mātesabiedrību var vainot it īpaši tad, ja, lai gan tā ir atsevišķa juridiska persona, šī meitassabiedrība savu rīcību tirgū nenosaka autonomi, bet gan būtībā piemēro mātesabiedrības dotus rīkojumus, ievērojot īpaši ekonomiskās, organizatoriskās un juridiskās saiknes, kas vieno šīs abas juridiskās vienības (Tiesas 2009. gada 10. septembra spriedums lietā C-97/08 P *Akzo Nobel u.c./Komisija*, Krājums, I-8237. lpp., 58. punkts).
- ⁸¹ Šādā situācijā mātesabiedrība un tās meitassabiedrība ir vienas ekonomiskās vienības daļas un tātad veido vienu uzņēmumu. Tātad tas, ka mātesabiedrība un tās meitassabiedrība ir viens uzņēmums EKL 81. panta izpratnē, ļauj Komisijai adresēt mātesabiedrībai lēmumu, ar kuru ir uzlikts naudas sods, un neliek prasīt pierādīt pēdējās personisku dalību šajā pārkāpumā (iepriekš minētais spriedums lietā *Akzo Nobel u.c./Komisija*, 59. punkts).

- ⁸² Īpašajā gadījumā, kad mātessabiedrībai pilnībā pieder tās meitassabiedrības, kas ir izdarījusi Kopienas konkurences tiesību pārkāpumu, kapitāls, pirmkārt, šī mātessabiedrība var īstenot izšķirošu ietekmi uz šīs meitassabiedrības rīcību, un, otrkārt, pastāv atspēkojama prezumpcija, ka minētā mātessabiedrība faktiski īsteno izšķirošu ietekmi uz tās meitassabiedrības rīcību (iepriekš minētais spriedums lietā *Akzo Nobel u.c./Komisija*, 60. punkts).
- ⁸³ Šādos apstākļos pietiek, ka Komisija pierāda, ka viss meitassabiedrības kapitāls pieder tās mātessabiedrībai, lai prezumētu, ka pēdējā īsteno izšķirošu ietekmi uz šīs meitassabiedrības komercpolitiku. Līdz ar to Komisija varēs uzskatīt mātessabiedrību par solidāri atbildīgu par tās meitassabiedrībai uzliktā naudas soda samaksu, ja vien šī mātessabiedrība, kurai ir jāatspēko šī prezumpcija, neiesniedz pietiekamus pierādījumus, lai pierādītu, ka tās meitassabiedrība rīkojas tirgū autonomi (iepriekš minētais spriedums lietā *Akzo Nobel u.c./Komisija*, 61. punkts).
- ⁸⁴ Šajā lietā tomēr ir jākonstatē, ka pēc tam, kad apstrīdētā lēmuma 3. apsvērumā *Grolsch* grupa tikusi norādīta kā viena no četriem alus darītājiem, kas ir strīdus aizliegtās vienošanās dalībnieki, Komisija 18. apsvērumā prasītāju pielīdzināja *Grolsch* grupai, kurai pieder prasītājas meitassabiedrība *Grolsche Bierbrouwerij Nederland*.
- ⁸⁵ Pēc tam apstrīdētā lēmuma 19. apsvērumā uzskaitot "Grolsch" direktoru, kas ir piedalījušies alus darītāju sanāsmēs, vārdus, nenorādot to piederību prasītājai vai tās filiālei *Grolsche Bierbrouwerij Nederland*, Komisija visas ieinteresētās personas pielīdzināja prasītājas direktoriem, lai gan konstatētajā pārkāpuma laikposmā tie visi, izņemot *J. T.*, ir bijuši meitassabiedrības *Grolsche Bierbrouwerij Nederland* algoti darbinieki.

- ⁸⁶ Pielīdzinot prasītāju *Grolsch* grupai, Komisija tomēr nav atbilstoši iepriekš minētajai judikatūrai norādījusi iemeslus, kāpēc tā vaino prasītāju par tās meitassabiedrības *Grosche Bierbrouwerij Nederland* dalību aizliegtajā nolīgumā, kura izriet no šīs pēdējās algotu darbinieku dalības strīdus sanāksmēs.
- ⁸⁷ Komisija uzliek prasītājai atbildību par apstrīdētā lēmuma 1. pantā konstatēto pārkāpumu, izmantojot šādu formulējumu:

“8.2. Atbildība šajā lietā

[..]

8.2.2. *Grolsch*

- (399) 4. [punktā] aprakstītie pierādījumi parāda, ka *Koninklijke Grolsch NV* ir tieši piedalījusies aizliegtajā vienošanās no 1996. gada 27. februāra līdz 1999. gada 3. novembrim.”
- ⁸⁸ Tādējādi apstrīdētajā lēmumā ir noklusēts par ekonomiskajām, organizatoriskajām vai juridiskajām saiknēm starp prasītāju un tās meitassabiedrību un šīs pēdējās nosaukums lēmuma pamatojumā nav minēts.
- ⁸⁹ Tādēļ rodas iespaids, ka Komisija nav norādījusi iemeslus, kas atbilstoši principam, ko tā ir norādījusi apstrīdētā lēmuma 397. apsvērumā, tai ir izraisījusi “juridiskās personas, kas bija atbildīga par uzņēmuma vadību pārkāpuma izdarīšanas brīdī, noteikšanu, lai šī juridiskā persona par to varētu būt atbildīga”, vai attiecīgajā gadījumā, lai

ši persona varētu apgriezt atspēkojamo prezumpciju, ka mātessabiedrība ir faktiski īstenojusi izšķirošu ietekmi uz tās meitassabiedrības rīcību.

- 90 No minētā izriet, ka apstrīdētajā lēmumā Komisija nav norādījusi iemeslus, kāpēc prasītāja tiek vainota par tās meitassabiedrības *Grosche Bierbrouwerij Nederland* rīcību, kuras pamatā ir šīs pēdējās algotu darbinieku dalība strīdus sanāksmēs.
- 91 Šādā veidā Komisija ir atņēmusi prasītājai iespēju eventuāli apstrīdēt šīs vainojamības pamatotību Vispārējā tiesā, apgriežot prezumpciju, un nav devusi Vispārējai tiesai iespēju šajā ziņā īstenot savu kontroli.
- 92 Tādējādi otrais pamats, kas ir saistīts ar pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu attiecībā uz prasītājas vainojamību apstrīdētā lēmuma 1. pantā konstatētajā vienotajā un turpinātajā pārkāpumā laikposmā no 1996. gada 27. februāra līdz 1999. gada 3. novembrim, tādēļ ka [pārkāpumā] ir bijusi iesaistīta tās meitassabiedrība, ir jāapmierina.
- 93 No minētā izriet, ka šī tiesību norma pilnā apmērā, kā arī šī iemesla dēļ apstrīdētā lēmuma rezolutīvā daļa kopumā tiktāl, ciktāl tā attiecas uz prasītāju, ir jāatceļ un par citiem prasītājas izvirzītajiem pamatiem nav jālemj.
- 94 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka tiktāl, ciktāl ir konstatēts, ka prasītāja "laikposmā starp 1996. gada 27. februāri un 1999. gada 3. novembri ir piedalījusies [EKL] 81. panta vienotā un turpinātā pārkāpumā, ko veido nolēmumu un/vai saskaņotu darbību kopums ar mērķi ierobežot konkurenci kopējā tirgū, it īpaši i) koordinējot alus cenas un cenu paaugstinājumus Nīderlandē vienlaikus "horeca" sektorā un mājas patēriņa sektorā, tostarp attiecībā uz alu, ko pārdod, izmantojot izplatītāja

preču zīmi, ii) laiku pa laikam koordinējot citus individuālajiem klientiem piedāvātos komercnosacījumus “horeca” sektorā Nīderlandē un iii) laiku pa laikam saskaņojot klientu sadali vienlaikus “horeca” sektorā un mājas patēriņa [sektorā] Nīderlandē”, apstrīdētā lēmuma 1. pants, kā arī šī iemesla dēļ rezolutīvā daļa kopumā tiktāl, ciktāl tā attiecas uz prasītāju, ir jāatceļ.

Par tiesāšanās izdevumiem

- ⁹⁵ Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisijai spriedums ir nelabvēlīgs, tai jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar prasītājas prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (sestā palāta paplašinātā sastāvā)

nospriež:

- 1) Komisijas 2007. gada 18. aprīļa Lēmums C(2007) 1697 par [EKL] 81. panta piemērošanas procedūru (Lieta COMP/B-2/37.766 — Nīderlandes alus tirgus) ir atcelts tiktāl, ciktāl tas attiecas uz *Koninklijke Grolsch NV*;**

2) Eiropas Komisija atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

Vadapalas

Dittrich

Truchot

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2011. gada 15. septembrī.

[Paraksti]